

УДК 378.12

Я. С. Фролова, бакалавр
В. В. Єфременко, к.н.держ.упр., доцент
orcid.org/0000-0003-4407-0767

Донбаська національна академія будівництва і архітектури, м. Краматорськ, Україна
nik@donnaba.edu.ua

ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ ТА ПЕРСОНАЛУ ДонНАБА

У роботі проаналізовано якісний та кількісний склад професорсько-викладацького складу та персоналу ДонНАБА. Зокрема проаналізовано кадровий склад за окремими категоріями, за кваліфікацією, за науково-педагогічним стажем, за віком, за гендерною ознакою. Встановлено, що фонд заробітної плати протягом аналізованого періоду має тенденцію до зростання. Виявлено, що всі основні якісні та кількісні показники кадрового складу ДонНАБА зростають з кожним роком або стабільно тримаються.

Ключові слова: ДонНАБА, аналіз, якісний склад, кадри.

Я. С. Фролова, бакалавр
В. В. Єфременко, к.н.гос. упр., доцент
orcid.org/0000-0003-4407-0767

Донбасская национальная академия строительства и архитектуры, Краматорск, Украина
nik@donnaba.edu.ua

ЭКОНОМИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ПРОФЕССОРСКО-ПРЕПОДАВАТЕЛЬСКОГО СОСТАВА И ПЕРСОНАЛА ДонНАСА

В работе проанализированы качественный и количественный состав профессорско-преподавательского состава и персонала ДонНАСА. В частности, проанализированы кадровый состав по отдельным категориям, по квалификации, по научно-педагогическому стажу, по возрасту, по гендерному признаку. Установлено, что фонд заработной платы в течение анализируемого периода имеет тенденцию к росту. Выведено, что все основные качественные и количественные показатели кадрового состава ДонНАСА растут с каждым годом или стабильно держатся.

Ключевые слова: ДонНАСА, анализ, качественный состав, кадры.

J. S. Frolova, Bachelor
V. V. Efremenko, PhD., Assoc.Professor
orcid.org/0000-0003-4407-0767

Donbas National Academy of Civil Engineering and Architecture, Kramatorsk, Ukraine
nik@donnaba.edu.ua

ECONOMIC ANALYSIS OF FACULTY AND STAFF OF DonNACEA

The qualitative and quantitative composition of the faculty and staff DonNACEA has been analysed. In particular, the personnel composition is analyzed according to certain categories, qualifications, scientific and pedagogical experience, by age, on a gender basis. It is established that the wage fund has shown a tendency to increase within the analyzed period. It is revealed that all basis qualitative and quantitative indicators of the staff of DonNACEA are growing every coming year or maintain stability.

Key words: DonNACEA, analysis, qualitative composition, personnel.

Актуальність дослідження. Актуальність обраної теми полягає в тому, що питанням економічного аналізу якісного складу працівників ДонНАБА майже ніхто не займався. Від результативності діяльності кадрів підприємства залежить ефективність розвитку самого підприємства. Тому економічний аналіз кадрового складу працівників, насамперед за якісними показниками, дасть можливість спрогнозувати необхідність в поповненні (або скороченні) кадрів ДонНАБА з урахуванням пріоритетів сталого розвитку.

Аналіз досліджень. Питаннями розвитку ДонНАБА займалися такі науковці як Григор'єва В.А., Колесніченко С.В., Кравець В.А., Лисак Л.К., Точонов І.В. та інші.

Мета роботи - проаналізувати якісний склад працівників ДонНАБА за допомогою порівняльного аналізу забезпеченості ДонНАБА кадрами, їх складу, стану, руху, професійного рівня.

Практична цінність полягає у тому, що результати дослідження можуть бути враховані ДонНАБА при розробці стратегічних планів розвитку та вирішення кадрових проблем.

Основна частина. Донбаська національна академія будівництва і архітектури є провідним закладом вищої освіти будівельного профілю в Східній Україні. Починаючи з моменту заснування (з 1972 року як Макіївський інженерно-будівельний інститут), у стінах академії було підготовлено понад 25 тисяч висококваліфікованих інженерів-будівельників різного профілю [2].

За весь період становлення Академія постійно розвивалася, зростав її науковий, освітній і виробничий потенціал. Академія отримала визнання не лише в Україні, а й далеко за її межами. Активно відбувався процес інтеграції навчального закладу в європейський освітній простір.

Донбаська національна академія будівництва і архітектури, завдяки невеличкому колу професорсько-викладацького складу, була переміщена із окупованої Макіївки до міста Краматорська.

Освітній процес у ДонНАБА організовано згідно наказу Міністерства освіти і науки України № 1416 від 01.02.2014 року на базі Донбаської державної машинобудівної академії. З 2016 року Академія має власний навчальний корпус в м. Краматорську.

Чисельність професорсько-викладацького складу ДонНАБА в Макіївці становила 421 особи, адміністративного і технічного персоналу – майже 300 осіб. Після переміщення академії до м. Краматорська протягом першого півріччя 2015 року для продовження викладацької діяльності у ДонНАБА переїхало лише 30 осіб. При цьому з адміністративно-управлінського складу – лише один завідувач кафедри. На всі адміністративні та управлінські посади вимушено призначалися люди, які не мали відповідного досвіду. Технічний і адміністративний персонал (бухгалтерія, відділ кадрів, відділ практичної підготовки, приймальна комісія тощо) формувався з місцевих жителів, викладацькі кадри – зі співробітників місцевих навчальних закладів [1].

На сьогодні навчальний процес забезпечують 50 штатних співробітників, 20 осіб допоміжного персоналу, а також 31 особа обслуговуючого персоналу. Динаміку чисельності персоналу ДонНАБА за 2015-2017 роки представлено в таблиці 1.

Чисельність персоналу ДонНАБА

Група працівників	Чисельність, чол.			Відхилення				Питома вага, %		
				Абсолютне (+/-)		Відносне, %				
	2015	2016	2017	2015-2016	2016-2017	2015-2016	2016-2017	2015	2016	2017
Професорсько-викладацький склад	51	53	50	2	-3	3,9	-5,6	72	54	50
Навчально-допоміжний персонал	7	14	20	7	6	100	42	10	14	20
Обслуговуючий персонал	13	31	31	18	0	138	0	18	32	30
Всього	71	98	101	27	3	38	3	100	100	100

Із таблиці 1 можемо побачити, що у порівнянні з 2015 роком чисельність професорсько-викладацького складу у 2016 році зросла з 51 чоловік до 53 чоловік, а у 2017 році знизилась на 5,6 %, що становить 50 чоловік.

Склад навчально-допоміжного персоналу протягом всього періоду збільшувався. Якщо у 2015 році, було 7 чоловік, то в 2016 році кількість працівників збільшилася вдвічі та становила 14 чоловік, а в 2017 році чисельність працівників становить 20 чоловік.

Кількість працівників обслуговуючого персоналу збільшилась у 2016 році на 18 чоловік і у 2017 році залишилась на тому ж рівні, що становить 31 чоловік. Це пов'язано з придбанням у 2016 році нерухомості – навчального корпусу.

Викладацький склад ДонНАБА в м. Макіївці відрізнявся високим відсотком кадрів вищої кваліфікації, що мали вчені ступені докторів наук (46 осіб – 12%), кандидатів наук (226 осіб – 60%) і вчені звання професорів та доцентів. Однак більшість викладачів відмовилася від переїзду до м. Краматорська [1].

На сьогодні в ДонНАБА в м. Краматорську на постійній основі працюють: доктори наук і професори – 3 особи (5,8%); кандидати наук – 25 осіб (49%), із них доценти – 17 осіб (33%) (рис. 1).

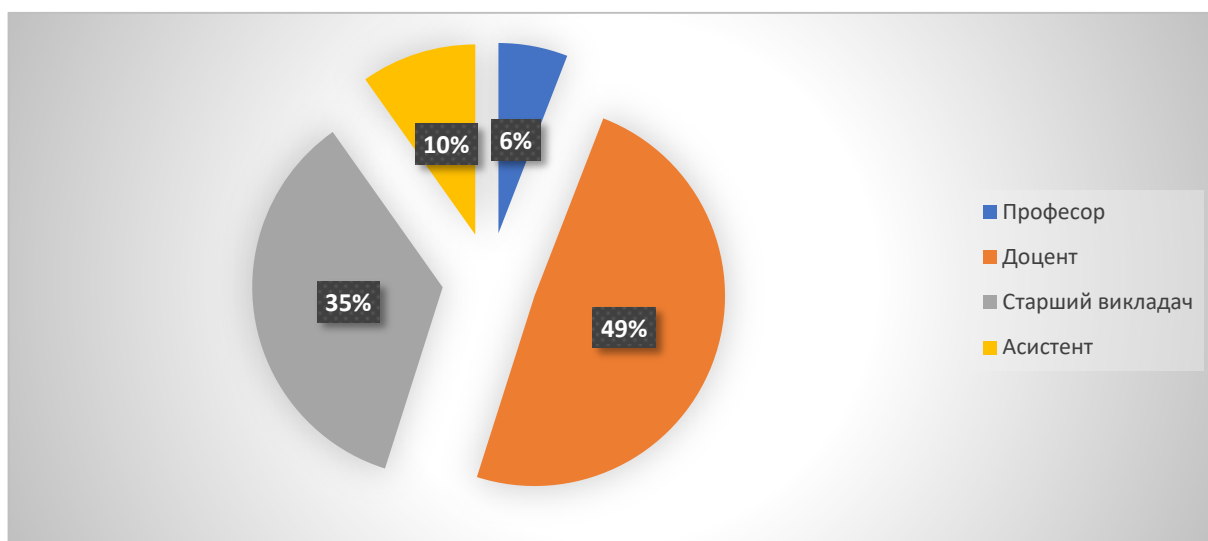

Рис. 1 – Професорсько-викладацький склад ДонНАБА станом на 31.12.2017 р.

На жаль, цієї кількості недостатньо, щоб відповідати кваліфікаційним вимогам закладів вищої освіти. Звісно, що і керівництво, і співробітники роблять певні кроки для того, щоб виправити кадровий «голод», але поки що ситуація залишається критичною. Станом на сьогодні два співробітники захистили дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук; підготовлені до захисту одна кандидатська та одна докторська дисертації; чотири викладачі, після виконання кваліфікаційних вимог, готуються отримати вчене звання доцента.

Отже, для вирішення питання якісного складу викладацьких кадрів необхідна підтримка МОНУ в поєднанні з кропіткою роботою академії щодо підготовки власних кадрів вищої кваліфікації.

Аналіз якісного складу персоналу є необхідним для виявлення резервів підвищення ефективності діяльності ДонНАБА. Тому ми проаналізували якісний склад професорсько-викладацького складу ДонНАБА, який представлено в таблиці 2.

Аналіз приведених в таблиці 2 даних показав, що у 2015 та 2016 році кількість чоловіків не змінилась і дорівнює 27 чоловік, а у 2017 році кількість чоловіків зменшилась на 1 особу, або на 3,7%. Кількість жінок у 2016 році збільшилась на 8,33% що становить 26 осіб, а у 2017 році зменшилась на 2 особи.

Також кількість працівників з науково-педагогічним стажем до 3 років в 2015 та у 2016 роках становила 11 осіб, а в 2017 році вже 9. Тобто кількість працівників зменшилась на 2 особи, або на 18,18% у зв'язку зі звільненням для навчання в аспірантурі. Кількість працівників з науково-педагогічним стажем від 3 до 10 років в 2015 році становило 11 осіб, а в 2016 та у 2017 роках - 10 осіб; зі стажем від 10 років до 20 років в 2015 році перебувало 16 осіб, в 2016 році - 20 осіб, що на 4 особи більше, а у 2017 році становить 19 осіб, або зменшення на 5%. Кількість працівників зі стажем роботи більше 20 років в 2015 році становило 13 осіб, а у 2016 та 2017 роках зменшилась на 1 особу. Якісний склад професорсько-викладацького складу ДонНАБА за віком представлено на рис. 2.

Таблиця 2

Якісний склад професорсько-викладацького складу ДонНАБА

Група працівників	Чисельність, чол.		
	2015	2016	2017
По статті:			
чоловіки	27	27	26
жінки	24	26	24
Всього	51	53	50
По віку:			
від 20 до 30	4	3	3
від 31 до 40	14	13	12
від 41 до 50	11	15	14
від 51 до 60	11	10	9
більше 60	11	12	12
Всього	51	53	50
По науково-педагогічному стажу:			
до 3 років	11	11	9
від 3 до 9 років	11	10	10
від 10 до 20 років	16	20	19
більше 20	13	12	12
Всього	51	53	50

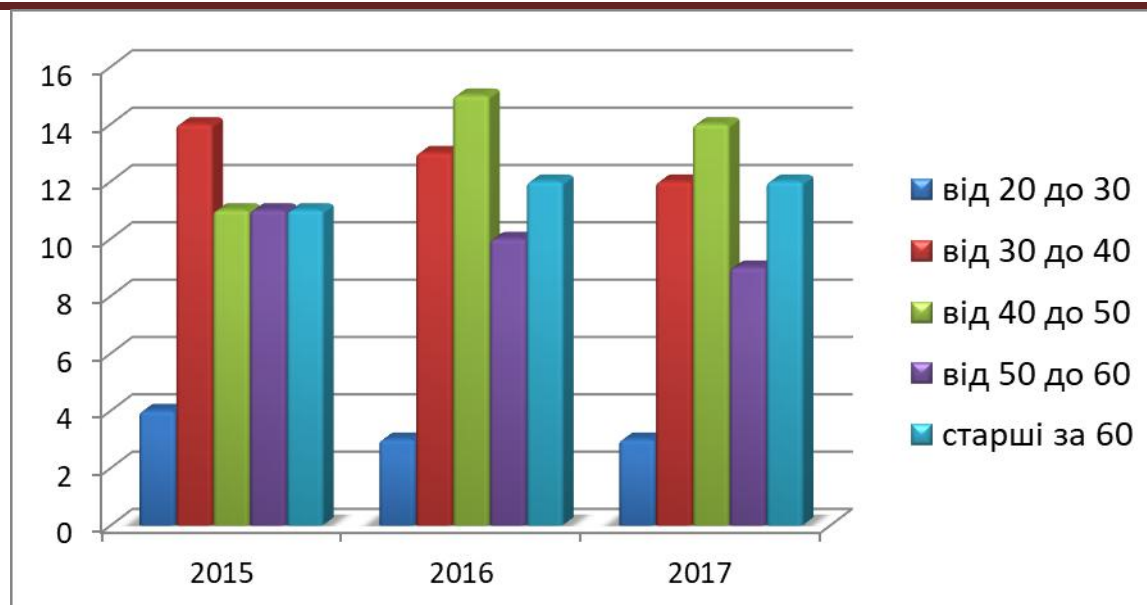

Рисунок 2 - Якісний склад професорсько-викладацького складу ДонНАБА за віком в 2015-2017 роках

Аналіз якісного складу працівників професорсько-викладацького складу ДонНАБА за віком в 2015-2017 роках показав, що найбільша кількість співробітників має вік від 30 до 50 років, що підтверджує якісну складову професорсько-викладацького складу та показники трудовіддачі.

Також нами було проведено аналіз фонду заробітної плати працівників ДонНАБА за 2015-2017 роки, який фінансується із загального фонду державного бюджету. Даний аналіз представлено в таблиці 3.

Таблиця 3

Фонд заробітної плати ДонНАБА в 2015-2017 роках

Група працівників	Заробітна плата, грн.			Відхилення			
				Абсолютне (+/-)		Відносне %	
	2015	2016	2017	2015-2016	2016-2017	2015-2016	2016-2017
Адміністративно – управлінський персонал	130020	177516	599182	47496	421666	36,53	237,54
Професорсько-викладацький склад	1035316	1422876	5032217	387560	3609341	37,43	253,67
Навчально-допоміжний персонал	112532	173604	754648	61072	581044	54,27	334,70
Обслуговуючий персонал	326864	345520	1373138	18656	1027618	5,71	297,41
Всього	1604732	2119516	7759185	514784	5639669	32,08	266,08

Аналіз фонду заробітної плати показав, що в 2015-2016 роках протягом всього періоду спостерігається тенденція до зростання. Якщо у 2015 році заробітна плата становила 1604732 грн., то вже у 2016 році відбулось збільшення на 32,08%, що становить 2119516 грн.

В 2017 році фонд заробітної плати зріс на 266,08% що становить 7759185 грн., що обумовлене збільшенням кількості працівників та мінімальної заробітної плати.

Результати дослідження дозволяють зробити наступні висновки. Як зауважують керівники ДонНАБА в своєму дослідженні [1], в 2014 році «була повністю втрачена матеріальна база, на 90% кадровий і більш ніж на 95% студентський склад. Отже, фактично постало питання про створення нового вишу на новому місці». Для вирішення цієї мети було розроблено Стратегію розвитку Донбаської національної академії будівництва і архітектури на 2016-2020 роки [3], в якій визначені стратегічні цілі, пріоритетні напрями по досягненню цих цілей, серед яких є ті, які стосуються співробітників (кадрів) Академії, як найціннішої складової. Такими цілями є:

- 1) підбір наукових і викладацьких кадрів для повноцінного формування кафедр і факультетів;
- 2) формування аспірантури і докторантури, допомога молодим вченим;
- 3) забезпечення реєстрації вчених академії у наукометричних базах даних;
- 4) оплата із спеціального фонду публікацій в авторитетних закордонних виданнях для видатних вчених, пошукачів та аспірантів при наявності фінансових можливостей;
- 5) підвищити роль деканатів в управлінні факультетами, надавши їм свободу в кадрових і фінансових питаннях у рамках їх компетенцій.

Отже, результати проведеного дослідження показують, що не зважаючи на складні умови функціонування Донбаської національної академії будівництва і архітектури в останні роки, тенденція до розвитку є. Майже всі якісні та кількісні показники кадрового складу ДонНАБА зростають з кожним роком або стабільно тримаються. Отже, управлінські рішення керівництва Академії необхідно продовжувати базувати на точних розрахунках, глибокому та всебічному економічному аналізі. Вони повинні бути науково обґрунтованими та мотивованими. Жоден організаційний та кадровий захід не має здійснюватися до тих пір, поки не обґрунтована його економічна доцільність.

Література

1. Кравець В.А., Колесніченко С.В., Точонов І.В. Донбаська національна академія будівництва і архітектури (ДонНАБА) в Краматорську. Сталий розвиток і потенціал зростання. // Scientific journal Virtus. – 2017. – October, 17. – P.239-242.
2. Лисак Л.К., Григор'єва В.А. Нова історія Донбаської національної академії будівництва і архітектури: монографія / Л.К. Лисак, В.А. Григор'єва. – Краматорськ: ЦТРІ «Друкарський дім», 2016 – 124 с.
3. Стратегія розвитку Донбаської національної академії будівництва і архітектури на 2016-2020 роки [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://donnaba.edu.ua/docs/strategy.pdf>